

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614203032
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2614203032.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého: B. K., nar. XX. O. XXXX, bytom K. G. XXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky: K. K., nar. XX. L. XXXX, bytom K. G. XXX a otca: W. K., nar. XX. B. XXXX, bytom K. G. XXX, o znížení výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Senica z 20. mája 2014 č. k. 11P/23/2014-30, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že znižuje výživné otca na maloletého B. od 28. marca 2014 zo sumy 150 eur na sumu 100 eur mesačne. Týmto mení rozsudok Okresného súdu Senica z 23. apríla 2012 č. k. 5P/29/2012-38.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal zníženia výživného zo sumy 150 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil právne ustanovením § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZR (z. č. 36/2005 Zákona o rodine) a zákonným opatrením č. 186/2013 o životnom minime na nezaopatrené dieťa a vecne tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že síce došlo k podstatným zmenám pomerov, avšak na strane oboch rodičov a ostatne určené výživné je primerané možnostiam a schopnostiam rodičov a i veku a odôvodneným potrebám dieťaťa. Skonštatoval, že od ostatného rozhodovania o výživnom pribudli otcovi ďalšie dve vyživovacie povinnosti a aj vzhľadom na práceneschopnosť otca jeho príjem je v podstate stále rovnaký, dokonca sa javí, že bude aj vyšší a naopak matke dieťaťa príjem klesol, pričom matka živí ešte ďalšieho spoločného syna J., ktorý do 25 roku veku nemá nárok na žiadne dávky a príspevky v hmotnej núdzi. O trovách konania rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. (z. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zmien a noviel) a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže konanie mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého. Dôvodil, že zo strany matky boli zamlčané skutočnosti ohľadne jej vedenia spoločnej domácnosti s druhom, ktorý poberá výsluhový dôchodok a je i zamestnaný a prispieva jej na náklady spojené s domácnosťou. Na výzvu súdu prvého stupňa na odstránenie väd odvolania otec uviedol, že navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a znížil mu výživné na sumu 70 eur mesačne.

K odvolaniu otca sa vyjadrila i matka maloletého, ktorá uviedla, že priateľ nemá u nej trvalý ani prechodný pobyt, ale nakoľko si našiel sezónnu prácu na golfovom ihrisku v K. G. býva u nej a prispieva jej na stravu.

Dodala, že i ona si prácu hľadá, pracuje len sezónne. Uviedla, že maloletý B. navštevuje už 9. ročník základnej školy, s čím má zvýšené výdavky. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.) po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zníženia výživného bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 2 O.s.p.) doplnil a zopakoval dokazovanie výsluchom účastníkov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi (§ 213 ods. 3 a 5 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť (§ 220 O.s.p.).

Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 11P 23/2014 je zníženie výživného otca na mal. B.. Predmetom tohto odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného.

Odvolací súd doplnil dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 a 5 O.s.p. a to výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka a oboznámil sa s listinnými dôkazmi, potvrdeniami o príjme oboch rodičov mal. B..

Z výsluchu matky mal. B. mal za preukázané, že žije spolu s maloletým a i so svojim 21-ročným synom J. v dvojizbovom byte, občas tam býva i jej priateľ, Z. O., ktorý však má svoj byt na východe, teda býva i tam. Od 7. októbra 2014 je nezamestnaná, v priebehu mesiacov november, december predávala čiapky, avšak pracovala len asi 8 dní a mala príjem 50 eur, keďže mala 2 eurá na hodinu v hrubom. Spláca úver po 120 eur mesačne, výdavky má vo výške ako uvádzala pred súdom prvého stupňa. Maloletý B. je žiakom 9. ročníka, má teraz zdravotné problémy, má ťažké akné a to na tvári i na hornej časti tela, navštevuje s ním pravidelne kožnú lekárku. I ona sama má zdravotné problémy, preto už brigádu v januári neprijala, keďže vedela, že bude musieť chodiť k lekárovi. Potvrdila, že otec mal. platí 150 eur mesačne, dlh na výživnom nemá. Poukázala na svoju zľú finančnú situáciu, keď mala problém už docestovať i na pojednávanie. V mesiaci január mala zvýšené výdavky s maloletým B., keďže bol na kozmetike, kde mu platila 25 eur, za lieky 13 eur, čo sa bude opakovať každý mesiac. Maloletý sa stravuje doma, keď ona doma varí. Podočkla, že maloletý v poslednej dobe veľmi vyrástol, pravidelne mu musí kupovať oblečenie, čo sa snažili teraz vyriešiť i v rámci darčiekov.

Z výsluchu otca odvolací súd zistil, že na podanom návrhu i podanom odvolaní trvá v celom rozsahu, žiada, aby mu bolo výživné znížené a to z toho dôvodu, že už vlastne v čase, keď sa dohodou zaviazal platiť výživné 150 eur mesačne, zo strany súdu mu bolo povedané, že toto nebude zvládať. Pribudli mu od rozvodu manželstva dve vyživovacie povinnosti a to k maloletej D., ku ktorej mu bolo otcovstvo určené súdom na základe DNA testov a taktiež sa mu narodila i druhá dcéra W.. Žije s matkou týchto detí, W. T., v spoločnej domácnosti, ona je toho času na materskej dovolenke a poberá len rodičovský príspevok. Pred rokom, 9. januára 2014 mal úraz, bol práceneschopný a i toho času ho čaká ešte jedna operácia. Od júna 2014 je práceneschopný, je zamestnaný ako strážna služba v golfovom areále a jeho priemerný mesačný zárobok je 530 až 550 eur mesačne, je schopný si privyrobiť cca 150 eur raz za čas predajom dreva a to zhruba tak každé 4 mesiace, keď popadá drevo a majitelia mu povolia, že môžeme ho spracovať a predat'. Dodal, že po rozvode manželstva od Z. I. čerpal úver vo výške 15.000 eur, z ktorého kúpil zariadenie bytu a z tohto financuje i svoje ostatné výdavky a to i na výživné, tento úver v súčasnej dobe spláca po 190 eur mesačne, taktiež si na leasing kúpil motorové vozidlo BMW, avšak staršie, rok výroby 2000, kúpil som ho v roku 2012 za 4.000 eur a v súčasnej dobe spláca leasingové splátky 130 eur mesačne, k jeho bežným výdavkom patria i náklady na bývanie a to vo výške 180 eur mesačne a z príjmu mu nič neostáva, keďže matka jeho dvoch maloletých dcér, s ktorou žije v spoločnej domácnosti má len rodičovský príspevok a výživné na svoje dve maloleté deti z prvého manželstva spolu vo výške 230 eur mesačne. Pokiaľ ide o maloletého B. s týmto sa stretáva nepravidelne, keďže matka mu v styku bráni i jeho dvaja starší synovia k nemu chodia v podstate v tajnosti, lebo matka im to vyčíta a vydiera ich. Uviedol, že je ich trénerom v TJ, kde trénuje futbal, ide o dobrovoľnú neplatenú činnosť a práve tu na týchto tréningoch ho navštevuje, resp. trénuje s nimi i maloletý B. a nie je pravdou, že by výdavky na jeho športové záľuby mala matka, tieto výdavky znáša on, zakúpil mu kopačky, termoprádlo, loptu a

i pri príležitosti narodenín, menín, Vianoc mu zakupuje darčeky. Namietal, že nie je v jeho možnostiach platiť výživné vo výške 150 eur mesačne a toto nikdy ani v jeho možnostiach nebolo napriek tomu, že sa k tomu zaviazal. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a znížil výživné na sumu 70 eur mesačne, pričom výživné platí v súčasnej dobe 150 eur mesačne, zriadil trvalý príkaz z účtu, nemá dlh na výživnom.

Z výsluchu kolíznej opatrovníčky mal odvolací súd za preukázané, že vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý potvrdiť alebo prípadne zmeniť a znížiť výživné, avšak najviac na čiastku 130 eur mesačne.

Odvolací súd sa oboznámil i s listinnými dôkazmi a to s potvrdením o príjme otca od zamestnávateľa M. X. S. a.s., z ktorého mal za preukázané, že priemerný mesačný zárobok otca za rok 2014 činí 442 eur mesačne, z potvrdenia o nezamestnanosti matky mal za preukázané, že matka bola evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Senica v období od 1. septembra 2013 do 17. júna 2014 a následne od 8. októbra 2014 doposiaľ, v období od 18. júna 2014 do 7. októbra 2014 bola matka zamestnaná v W. s.r.o. I., kde za toto obdobie dosiahla v čistom 1.138,72 eur, t.j. cca 285 eur mesačne.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného na maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle vyššie citovaných ustanovení je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívnymi okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného alebo objektívnymi okolnosťami, napríklad vývojom životných nákladov. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva i to, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby, ktoré nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané i potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa i sám, schopnosti starať sa o seba. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky. Na strane povinného sa skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet osôb, voči ktorým má povinnosť poskytovať im výživu a výšku takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného skúmajú jeho schopnosti, nielen faktické príjmy, ale i jeho možnosti, teda čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť,

zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov, prihliadnúť i k počtu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností.

V čase ostatnej úpravy mal otec priemerný mesačný príjem 446,47 eur, mal vyživovaciu povinnosť k J. nar. XX. B. XXXX a matka mala priemerný mesačný príjem 668,95 eur, poberala rodinné prídavky na dve deti a mala taktiež vyživovaciu povinnosť aj k J., maloletý B. bol žiakom 6. ročníka v ZŠ B..

V súčasnej dobe je príjem otca 442 eur mesačne od zamestnávateľa M. X., príjem z predaja dreva 38 eur mesačne (150 eur za 4 mesiace), teda spolu cca 480 eur a otec má okrem mal. B. ešte dve vyživovacie povinnosti a to k mal. D. nar. X. A. XXXX a k mal. W. nar. XX. A. XXXX, teda príjem otca sa zvýšil o 33,50 eur a pribudla mu 1 vyživovacia povinnosť (mal k J., má ku D. a W.), maloletý J. je žiakom 9. ročníka.

Na vyššie popísanom skutkovom základe dospel odvolací súd k záveru, že zamietnutie návrhu otca na zníženie výživného súdom prvého stupňa nezodpovedá okolnostiam prípadu. Zmena pomerov a neodôvodnená možnosť zmeny rozhodnutia o výživnom je pritom tým, medzi čím je vzťah príčiny a následku, pričom jedným zo záverov ustálenej rozhodovacej praxe súdom v príslušnej oblasti výživného je to, že dôvodom pre zmenu rozhodnutia o výživnom je vždy len taká zmena pomerov, ktorá má charakter podstatnej zmeny okolnosti rozhodujúcich pre určenie výživného. Pre záver o existencii takejto zmeny je nevyhnutné zistenie kritérií rozhodujúcich pre určenie výživného ako v čase pôvodného rozhodovania (rozumej v čase rozhodovania rozsudkom majúcim sa zmeniť, v čase rozhodovania o zmene a prípadne i v príslušnom časovom úseku medzi takto vymedzenými hranicami) a následné porovnanie takýchto kritérií, i komplexné zhodnotenie a následné ustálenie, či tieto v ich súhrne odôvodňujú záver o zmene pomerov naznačenej už vyššie, ak áno, v akom smere (dôvod pre zvýšenie výživného, pre jeho zníženie, či dokonca pre zrušenie) rozsahu (miera zvýšenia, či zníženia výživného) aj od ktorého času, hľadisko nástupu zmeny pomerov v rámci obdobia sledovaného obvykle návrhom na začatie konania o úprave rozsahu skôr určenej vyživovacej povinnosti.

V prejednávanej veci potom nebolo sporu o tom, že tu u maloletého i oboch jeho rodičov nastali zmeny odôvodňujúce zmenu rozhodnutia o výživnom a to práve otcom požadovaného zníženia výživného, pričom však k zhode medzi rodičmi nedošlo. V prejednávanej veci potom možno konštatovať síce nárast potrieb maloletého a pokles príjmu jeho matky, ale i zmenu počtu vyživovacích povinností matky znížením a u otca zvýšením.

Odvolací súd ustálil, že z príjmu otca cca 480 eur mesačne zohľadniac jeho tri vyživovacie povinnosti bolo zníženie výživného o na maloletého B. dôvodným. Výživné súd znížil na sumu 100 eur mesačne, keď táto suma zodpovedá potrebám maloletého ako i schopnostiam a možnostiam otca.

Výživné odvolací súd znížil od podania návrhu, keď otec neuviedol žiadne dôvody majúce byť hodnými osobitného zreteľa, ktoré by viedli k zmene rozhodnutia od skoršieho dátumu. Keďže došlo k zníženiu a nie k zvýšeniu výživného, nebol dôvod rozhodovať už o zročnom výživnom, pričom je potrebné vziať na zreteľ, že spotrebované výživné sa nevracia.

O trovách tohto konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné. Ak povinnosti uložené týmto rozsudkom nebudú plnené dobrovoľne za určených podmienok, možno sa ich splnenia domáhať exekučne.